

VOORLEGGING VAN DIE GESAMENTLIKE KOMMISSIE VIR ARGIEF EN BESTUURSINLIGTINGSDIENSTE VAN DIE NG KERK VAN TRANSVAAL (GKABID) AAN DIE NOORDELIKE SINODE

1. INLEIDING

1.1 GKABID verteenwoordig die Sinodes van Wes-Transvaal; Noordelike Sinode; Hoëveld; en Oostelike Sinode in ATABID. ATABID (via ABID) sien toe dat die geheue van die kerk uitgebou word en stel die kerk in staat om sy funksies op 'n logiese, verantwoordelike en konsekwente wyse voort te sit. ABID huisves gevolglik ook die skriftelike en ander getuïenisse wat die kerk teen ongeregverdigde aansprake en duur eise beskerm. Die versameling, bewaring en gebruik van argief- en museummateriaal beteken die hantering van getuïenisse oor die handeling van God Drie-enig in en deur Sy kerk in 'n bepaalde gebied. As dienaar van die kerk, het ABID die taak om hierdie getuïenisse deur die dienste van versameling, bewaring, ontsluiting, navorsing en publikasie te verwerk.

1.2 Die Taakspan (ATABID) bestuur die Argief en Bestuursinligtingsdienste van die NG Kerk in Stellenbosch en tref die nodige reëlins om argief- en museummateriaal van kerkrade, ringe, sinodes, kerklike kommissies en inrigtings vir bewaring in die argiefbewaarplek te versamel, te bewaar, te ontsluit en om belangrike teologiese (veral kerkhistoriese) geskifte/publikasies vir die argiefbewaarplek te verkry, indien nodig by wyse van afskrifte/afdrukke/kopieë daarvan.

1.3 GKABID (via ABID in Stellenbosch) bied dus 'n wye verskeidenheid dienste aan die leraars, skribas/saakgelastigdes/bedieninge en amptenare van die NG Kerk. Die dienste sluit ook inligting- en navorsingshulp aan lidmate, studente en die publiek in.

2. EENWORDING VAN DIE KERKARGIEWE VAN KAAPLAND EN TRANSVAAL EN OORDRAG VAN DIE ARGIEF- EN BESTUURSINLIGTINGSDIENSTE (ABID) AAN DIE ALGEMENE SINODE

2.1 Die nuwe Argief is in Stellenbosch gebou en die trekke vanaf die vorige Kerkargiewe in die Sinodale Sentrums in Pretoria [2003] en Kaapstad [2004] is afgehandel en die nuwe Kerkargiefgebou amptelik ingewy op 23 November 2004.

2.2 Die vier Transvaalse sinodes en die drie Kaapse sinodes het op 01.03.2005 die nodige ooreenkomste onderteken om een argief te word. Daar is onder andere oor die volgende ooreengekom: die regs persoon[e] van die gesamentlike Argief; ABID-personeel; oorneem van ABID deur die Algemene Sinode; begroting en befondsing en personeel- en finansiële administrasie. Intussen het Algemene Sinode in 2004 besluit "**om met die Sinodes van Kaapland en Transvaal te onderhandel om die werksaamhede van die "Eenheidsargief" as 'n werksaamheid van die Algemene Sinode oor te neem en te bestuur as die Argief- en Bestuursinligtingsdienste van die Algemene Sinode van die NG Kerk.**" Verdere onderhandelinge het daartoe gelei dat hierdie eenheidsargief vanaf 01.06.2006 as 'n werksaamheid van die Algemene Sinode onder direkte toesig van ATABID funksioneer. Die hoof "vennote" - ook wat die ABID-begroting betref - is die NG Kerk in SA, die sinodes van die NG Kerk van Transvaal en die Algemene Sinode.

2.3 'n Direkteur, dr Johan Froneman, is aangewys en die ASM van die Algemene Sinode het reeds goedgekeur dat hy beroep word as APSD van die Algemene Sinode met opdrag ABID, waarna hy as PSD van die NG Kerk van Transvaal na die Algemene Sinode sal oorgaan. Al die ABID-personeel is van hulle onderskeie sinodes se personeeldiensstate na die Algemene Sinode se diensstaat oorgeplaas met nuwe Dienskontrakte.

2.4. Sedert 01.06.2006 funksioneer ABID as 'n werksaamheid van die Algemene Sinode onder direkte toesig van ATABID waarin die NG Kerk in SA (die SKA vir die drie NG Sinodes plus die VGK) en die NG Kerk van Transvaal (GKABID vir die vier sinodes) gelyke verteenwoordiging het.

2.5 'n Omvattende reglement (vier dele) is opgestel en deur die Algemene Sinode van 2007 goedgekeur.

3. DIENSTE AAN DIE NG KERK

3.1 Aandag is namens die NG Kerk (en al sy kommissies, ringe en gemeentes) aan die omvattende bepaling van die Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting [Wet 2 van 2000] gegee.

3.2 Groot vordering is gemaak met die opdragte oor sentralisering en rekenarisering van lidmaatregisters. Die Algemene Sinode het by sy sitting van Junie 2007 rigtinggewende besluite hieroor geneem.

3.3. Hulp aan gemeentes

3.3.1 ABID stel talle handleidings en vorms aan gemeentes beskikbaar. Formuliere, diensooreenkomste, Engelse attestate (om maar enkele te noem), kan alles van ABID se webblad afgelaai word of by ABID aangevra word.

3.3.2 ABID ontvang daaglikse gemiddeld 250 e-pos, faks en telefoniese navrae deur predikante, kommissielede, lidmate en lede van die publiek. 'n Groot deel van die navorsing vir of deur kommissies en gemeentes vind nie meer fisies plaas nie, maar elektronies en ABID werk daaglikse aan die ontsluiting van die massa data wat in die ABID-versamelings opgesluit lê. Hierdie databasisse word in en deur die gemeentes, ringe, sinodes en kommissies/diensgroepe van kerk gebruik om hulle navorsingsoektogte te vergemaklik. Navrae oor hierdie versamelings word per e-pos aan ABID gerig by ngkinlig@mweb.co.za. 'n Inligtingsoektog word gedoen en die resultaat word per e-pos versend.

3.3.3 Die Direkteur-Argivaris bied deurlopend opleidingskursusse op rings- en gemeentevlak aan.

3.3.3.1 Die hoofdoel van hierdie kursusse is om kerkkantoorpersoneel op te lei om die gemeente-argivalia volgens voorskrifte - veral die Inligtingwet van 2000, Erfeniswet van 1999 en Ouditwetgewing reël bewaring en vernietiging van dokumente reël - plaaslik te bestuur, sodat ABID nie met onnodige argivalia oorstroom word en gemeentes nie wette oortree deur dokumente wat 'n wetlik voorgeskrewe leeftyd het, vernietig nie.

3.3.3.2 Sedert 2000 is 197 gemeentes besoek. Die kerkkantoorpersoneel van 678 gemeentes is opgelei. Tussen September 2005 en Mei 2008 is kerkkantoorpersoneel soos volg opgelei: Wes- en Suid-Kaap (251), Oos-Kaap (71), Noord-Kaap (147), Transvaal (11 Opleidingsbesoeke aan "Transvaalse" gemeentes/ringe) 361 kerkkantoorpersoneellede uit 254 gemeentes.

3.4 Inligtingsdiens

3.4.1 ABID is nie net die 4,5 km lang rakke wat as stoorplek vir die argivalia dien nie. Dit lewer 'n waardevolle bestuursinligtingsdiens. Besoek gerus die webblad om enige-iets van formuliere, dienskontrakte, databasisse (leraars, gemeentes, skripsietemas, sinodebesluite, afkortings wat in die kerk gebruik word, NGTT-onderwerpe, Kerkbode- en Lig-artikels, ensovoorts) tot foto's en voorbeelde van dienskontrakte en liasseerstelsels te kry. Ander inligting kan per e-pos aangevra word.

Webblad: <http://www.ngkerk.org.za/abid>

E-pos: ngkinlig@mweb.co.za

Posadres: Posbus 34, Stellenbosch, 7599

Straatadres: Kerkargiefgebou, Noordwal-Wes 1, Stellenbosch, 7600

Kantoor nommer: 021-882-9923

3.4.2 Inlig-Aktueel

3.4.2.1 Teken gerus in op die wekelijkse Inlig-Aktueel. Die personeel lees die belangrikste dag- en weekblaaie vir die knipseldies en gee weekliks 'n opsomming van kernnuus, artikels en selfs lesersbriewe se kommentaar oor die NG Kerk en godsdiens oor die algemeen, per e-pos as "Inlig-Aktueel" uit. Volledige berigte kan aangevra word by:

E-pos: ngkinlig@mweb.co.za Telefoon: 021-882-9923.

3.5 Kursusse vir Kerkkantoorpersoneel

Die gemeentes se aandag word gevestig op die dienste van ABID en word aangemoedig om gebruik te maak van die Direkteur-Argivaris se aanbod om 'n kursus vir kerkkantoorpersoneel aan te bied, kerkkantore te besoek en hulle behulpsaam te wees met die selekteer van vernietigbare stukke; dit wat bewaar moet word; en die opstel van die inventaris om uitvoering te gee aan die Wet op Bevordering van Toegang tot Inligting.

4. NUWE SAKE

4.1 Digitering van Kerklike Dokumente

4.1.1 Die feit dat die meerderheid van die versamelings in die Argief slegs as hardekopieë beskikbaar is, maak die ontsluiting en optimale benutting daarvan regtig moeilik. ABID se digitale vermoë is egter slegs geskik vir die skandering van teks/beelde vir kleiner navorsingsprojekte of navrae.

4.1.2 Groter digiteringsprojekte is te arbeidsintensief vir ABID se beperkte kapasiteit en begroting. Hulp het egter vanuit die buiteland gekom. In Maart en Augustus 1999 het eers die NG Kerk van Transvaal en toe die NG Kerk in Suid-Afrika ooreenkomste met die Genealogiese Instituut van Suid-Afrika (GISA) – en indirek met die Mormoonse kerk se *Genealogical Society of Utha, Salt Lake City* (GSU) aangegaan vir die mikroverfilming van al die kerklike registers onder beheer van die NG Kerk van Transvaal en die NG Kerk in Suid-Afrika. Die verfilming is kort daarna begin en binne 'n jaar afgehandel. Dieselfde proses sou in die Kerkargiewe van Natal en OVS volg, maar is nie afgehandel nie.

4.1.3 GISA het namens die NG Kerk begin om met GSU (Salt Lake City) te onderhandel oor die gratis verwerking van die bestaande mikrofilms tot digitale beelde wat per soekfunksie op 'n rekenaar gesoek en

hanteer kan word, sowel as die digitale verfilming van alle kerklike registers onder beheer van die NG Kerk wat nog nie verfilm is nie.

4.1.4 Vroeg in Desember 2006 het lede van GISA en die Mormone 'n ooreenkoms wat voorsiening maak vir die beskerming van die NG Kerk se Intellektuele Eiendomsreg voorgelê. Dit was vir ATABID aanvaarbaar en is aan die Algemene Sekretaris voorgelê vir ondertekening. Dit het die deur oopgemaak sodat die digitering op Maandag 5 Februarie 2007 in alle erns in Stellenbosch kon begin. Dit sluit 'n onderneming in om ook alle gemeentenotules, wat ABID sou wou digiteer, gratis te digiteer. Die GSU het 'n splinternuwe digitale kamera (ter waarde van ongeveer R1 miljoen) in die Argief kom opstel. Die waarde van die hele digiteringsprojek – wat ABID (of die SKA) niks kos nie – sal uiteindelik sowat R10 miljoen beloop.

4.1.5 Die suksesvolle verfilming en digitering van kerklike registers deur bemiddeling van GISA het as aansporing gedien om ander instansies om hulp te nader vir die digitering van ander dokumente in die Argief. Sedert 2004 is met 'n diensgroep van die NG Gemeente Stellenbosch onderhandel en saamgewerk om 'n deurlopende digiteringsprojek by ABID te vestig. Dit is befonds deur 'n skenking van die "Het Jan Marais Stigting". Hierdie projek dek egter hoofsaaklik die digitering van gemeente-argivalia van Stellenbosch en die oudste Kaapse gemeentes.

4.1.6 Internasionaal is daar steeds groot belangstelling in Suid-Afrika. Dit is veral die slawe- en apartheid-tema wat bo-aan die lys staan. Ten opsigte van albei temas beskik ABID oor baie primêre bronne wat nog selde gebruik is. Die vereiste bly egter dat die data elektronies toeganklik moet wees vir sowel navorsers as vertalers.

4.1.7 Intussen is die GISA-projek weer hervat en is sowat 570 gemeentelike registers reeds gedigiteer. Die projek word uitgebrei om die digitering van alle gemeentelike notules in te sluit. Sodoende kan die hoofsaaklik ontoeganklike gemeentelike bronne vir die tydperk 25.01.1664 tot 188 gratis gedigiteer en toeganklik gemaak word vir navorsers van "slawegeskiedenis". Dié projek kan selfs uitgebrei word om stukke te digiteer tot in 1962.

4.1.8 Sedert Mei 2006 toon die DISA-Projek groot belangstelling in 'n gesamentlike digiteringsprojek van alle NG Kerk acta uit die sogenaamde "Apartheidsera" van 1910 tot 1994. DISA (*Digital Imaging South Africa*) is 'n nie-winsgewende inisiatief vir samewerking tussen navorsingsbiblioteke en -argiewe in Suidelike Afrika, geborg deur die Andrew W. Mellon Foundation en gekoppel aan die Universiteit van KZN. Dieselfde pad van ooreenkomste as met GISA vir die digitering van kerklike registers, sal ook geloop moet word sodra 'n projek gefinaliseer is. Intussen het die GSU ingestem om ook dié stukke te digiteer wat die totale waarde van die projek (met geen koste vir die NG Kerk) op ±R15 miljoen te staan bring.

4.1.9 Versoeke aan ATABID

4.1.9.1 ATABID word versoek om, met die oog op toeganklikheid vir navorsingsdoeleindes, voort te gaan met 'n ondersoek na die moontlike digitering van alle kerklike dokumente/acta van die NG Kerk.

4.1.9.2 ATABID word versoek om – in oorleg met die ASM – 'n beleid op te stel vir die digitering van dokumente wat moontlik 'n sensitiewe inhoud het.

4.2 Toegang tot argivalia

4.2.1 Die Kaapse Kerkargief het as beleid gehad dat navorsers eers briewe van toestemming vanaf die betrokke gemeente moet verkry alvorens toegang tot argivalia van die gemeente verleen kan word. Die Transvaalse gemeentes het dit aan die diskresie van die Direkteur-Argivaris oorgelaat.

4.2.2 ATABID het, met inagneming van die bestaande beleid ten opsigte van genealogiese navorsing en die Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting [Wet 2 van 2000] besluit om 'n beleid daar te stel.

4.2.3 Beleid van ATABID

4.2.3.1 Alle navorsers wat vir navorsingsdoeleindes toegang tot die argivalia van gemeentes (wat in die Argief geberg word) wil verkry, moet vooraf self, met 'n duidelik gemotiveerde aansoek [doel en onderwerp] by die gemeente aansoek doen om toegang tot die argivalia.

4.2.3.2 Alle navorsers wat vir navorsingsdoeleindes toegang tot die argivalia van gemeentes wil verkry, moet 'n afskrif van die aansoek, saam met die gemeente se toestemming, aan ABID voorsien alvorens toegang tot die argivalia verleen sal word.

4.2.3.3 Alle navorsers wat 'n Wet 2 van 2000-versoek [Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting] wil verkry, volg die voorgeskrewe prosedure.

4.3 Argief- en Inligtingwetgewing

4.3.1 Opdrag [Algemene Sinode 2004, Besluiteregister F.1.2.4.3 Argief- en Inligtingwetgewing]

(1) Die Algemene Sinode bepaal dat die betrokke "PERSOON" (Inligtingsbeampte) wat ten opsigte van alle kommissies/diensgroepe van die Algemene Sinode, sinodes, ringe, kerkrade, inrigtings en alle instansies wat inligting bewaar by wie aansoeke om toegang tot inligting ingedien moet word, die Argivaris van die Algemene Sinode is (tans argivaris van die Eenheidsargief: Kaapland, Transvaal en Algemene Sinode).

(2) Die Taakspan Argief en Taakspan Regte kry opdrag om al die dokumente voor te berei (Handleiding en Inventaris van die NG Kerk) en voorsien aan alle kommissies/diensgroepe en kerkvergaderinge van 'n voorbeeld van 'n Handleiding, die Inventaris, Vorm B (aansoeke om toegang tot inligting) en die "Bylae" (oor kostes).

(3) Die Taakspan Argief voorsien 'n inligtingstuk aan alle kerklike betrokkenes oor die rede vir die wet en die praktiese uitvoering daarvan.

(4) Die Sinode neem kennis dat die Nasionale Erfeniswet (Wet 25 van 1999 en aangevul in Goewermentskennisgewing No 1313 van 25.10.2002) bepaal dat alle geboue ouer as 60 jaar deur die wet beskerm word en dat toestemming verkry moet word voordat enige vervreemding, restaurasie of verbouings mag plaasvind en versoek die Taak-span Argief om 'n inligtingstuk hieroor voor te berei.

4.3.2 Uitvoering

1. Die uitvoering van die besluit was omslagtig omdat baie inligting eers met die Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie uitgeklar moes word.

2. Die proses is ook met die Algemene Sekretaris bespreek en die inligtingstuk oor die Inligtingwet – deur ABID voorberei – is in Augustus 2005 deur die ASM goedgekeur. Voor die teikendatum van 31.08.2005 is hierdie inligtingstuk na die kantore van die Algemene Sinode en elk van die streeksinodes gestuur vir verspreiding na hulle kommissies, ringe en gemeentes. 'n Handleiding met die amptelike Inventaris – ook deur ABID voorberei volgens die voorskrifte van die Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie – is by dieselfde geleentheid deur die ASM goedgekeur.

3. Hierdie Handleiding; die Inligtingstuk; die amptelike Inventaris saam met die "Jaarboek van die NG Kerke 2005" en "Die Kerkorde 2004" is voor die sluitingsdatum van Woensdag 31.08.2005 by die twee kantore van die Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie ingedien.

4. Die Handleiding met al die bylaes is ook na al die Sinodale Kerkkantore versprei, wat verantwoordelik was om dit verder bekend te stel. Kort hierna – op 14.09.2005 – het ABID ook 'n inventarisvorm langs dieselfde weë na alle kerklike instansies versprei om hulle te help met die voorberei van hulle inventaris vir indiening voor 31.12.2005.

5. Die Handleiding word aan persone beskikbaar gestel wat vra vir die Handleiding. Alle aansoeke om toegang tot inligting word egter slegs by die kantore van die Argief en Bestuursinligtingsdienste van die NG kerk in Stellenbosch ingedien. Meer inligting oor die Wet op Toegang tot Inligting [Wet 2 van 2000] is op die tuisblad van Suid-Afrikaanse Menseregtekommissie beskikbaar by <http://www.sahrc.org.za>.

6. Die finale datum vir die indiening van sinodes, ringe en gemeentes se inventaris is uitgestel tot op 31.12.2005. Tot op datum het slegs 415 [uit ongeveer 1,117] gemeentes en 27 [uit 144] ringe hulle inventarisvorms ingedien om te voldoen aan die bepalings van die ooreenkoms met die Menseregtekommissie [Wet 2 van 2000]. Nog nie een van die Sinodale Kerkkantore of enige kommissie/diensgroep/taakspan van enige sinode het 'n inventaris voorgelê nie.

7. Daar sal binnekort aandag gegee word aan die voorbereiding van 'n Inligtingstuk oor die Nasionale Erfeniswet [25 van 1999, aangevul deur Goewermentskennisgewing No 1313 van 25.10.2002] en wat op dieselfde wyse versprei sal word.

4.3.3 Versoek van ATABID

ATABID versoek sinodale kommissies, ringe en gemeentes (1) om dringend kennis te neem van die implikasies wat die Wet op die Bevordering van Toegang tot Inligting [Wet 2 van 2000] en die Nasionale Erfeniswet [Wet 25 van 1999 en soos aangevul in Goewermentskennisgewing No 1313 van 25.10.2002] vir plaaslike gemeentes inhou en (2) om so spoedig moontlik die ooreengekome inventaris aan ABID te besorg.

4.4 Sentralisering en rekenarisering van registers

4.4.1 Opdrag:- Die Algemene Sinode het in 2002 besluit dat die AKAI moet voortgaan met sy ondersoek ten opsigte van die sentralisering van kerklike registers en dat aan die ASK oor die alternatiewe (indirekte of direkte sentralisering) verslag gedoen moet word en dat die ASK die saak moet afhandel.

4.4.2 Uitvoering:- Taakspan-ABID kon eers teen die einde van 2005 by 'n werkbare oplossing ten opsigte van die sentralisering van registers uitkom en het aan die ASM-vergadering van 14 en 15 Maart 2006 hieroor verslag gedoen. Taakspan-ABID het hierdie verslag opgevolg met 'n verdere verslag aan die ASM op 19 en 20 Junie 2006. Na verdere ondersoek, op versoek van die ASM en in samewerking met lede van die ASM, het die ASM op 30 Januarie 2007 'n aantal beginsels vir die Sentralisering van Gemeentelike Registers aanvaar en die Taakspan versoek om die ASM by sy volgende vergadering met 'n finale aanbeveling te bedien. Daar is oor die volgende besin:

4.4.2.1 Voordele van 'n gesentraliseerde stelsel vir gemeentelike registers:

1. Alle soektogte vind op net een punt plaas wat tyd, koste en frustrasie beperk.

2. Verhoogde effektiwiteit en produktiwiteit van kerkkantoorpersoneel wat nie meer tyd verspeel met week- en selfs maandelange soektogte na lidmaatbesonderhede.

3. Toegang tot statistiek wat vroeër nie beskikbaar was nie.
  4. Géén jaarlikse registerafskrifte word meer ingedien nie.
  5. Duisende lidmate-sonder-adresse word gevind en verwyder van gemeente se bedryfstelsels.
- 4.4.2.2 Voordele van 'n gesentraliseerde stelsel vir die NG Kerk**
1. Die stelsel werk met 'n dag-tot-dag opgedateerde kontakadres vir elke gemeente wat deur die Jaarboek gebruik kan word.
  2. Dit kan deur sinodes gebruik word om binne minute 'n groot gedeelte van die NG Kerk met inligting te bereik.
  3. Data-analise moontlikhede van dag-tot-dag opgedateerde besonderhede oor getalle/ouderdomme/groepe vir Kerkspieël, die Jaarboek, eie bedieninge.
  4. Die Algemene Sinode se kommunikasiestelsel kan hiermee verbeter word.
- 4.4.2.3 Die Taakspan se aanbevelings is op 15 Maart 2007 aan die ASM voorgelê, wat besluit het dat Taakspan-ABID dit aan die Algemene Sinode van Junie 2007 moet voorlê. Die Algemene Sinode het die verslag in sy geheel goedgekeur en dit na die onderskeie streeksinodes aanbeveel. Indien 'n sinode (of 'n aantal gemeentes) besluit om nie deel te neem nie, staak die proses ten opsigte van die sentralisering van gemeentelike registers onmiddellik.**
- 4.4.3 Vertrekpunt vir die sentralisering van die gemeentelike registers van die NG Kerk:-**
- 4.4.3.1 Streeksinodes:**
1. Die onderskeie streeksinodes lê die saak aan hulle gemeentes voor (desnoods by 'n sinodesitting), verduidelik die doel/voordele en verkry die gemeentes se samewerking vóór 30.06.2008 en doen daarvoor aan die ASM verslag (voor 01.07.2008).
  2. Die ASM gee voor die doeldatum vir die begin van die proses [1 Julie 2008] aan ABID opdrag al dan nie om met die projek te begin met die oog op die voltooiing van die proses. Die mikpunt vir die inwerkingstelling van die gesentraliseerde databasis en soekenjin kan dan op 1 Januarie 2009 wees.
  3. Elke streeksinode bepaal self hoe die jaarlikse tarief vanaf die gemeentes ingevorder sal word. Dit moet aan die Algemene Sinode oorbetaal word vir die diens wat deur ABID gelewer sal word. Die koste verbonde aan die sentrale diens word soos volg gestruktureer:
    - 3.1 Aanvanklike Koste:** Elke gemeente betaal vir die aanvanklike invoer/opneem van data na gelang van die huidige status van hulle register-data (op Infokerk; in ander programme; slegs handregisters)
    - 3.2 Maandelikse koste nadat data op/in stelsel opgeneem is na gelang van grootte van die gemeente:**
      - * Kleiner gemeentes (1 – 750 siele): R500,00 per jaar;
      - * Middel grootte gemeentes (751 – 3 000 siele) R1 000,00 per jaar
      - * Groot gemeentes (3 001 – 5 000 siele): R1 400,00 per jaar
      - * Makro-gemeentes (meer as 5 000 siele): R1 600,00 per jaar
    - 3.3** Verhoging van koste word volgens die inflasiekoers bestuur.
  - 3.4** Vordering van bedrae: Bedrae word as 'n gedeelte van 'n sinodale aanslag deur die streeksinodes gevorder en aan ABID via die Algemene Sinode oorbetaal.
- 4.4.3.2 ABID gaan nou reeds voort om:**
1. met die diensverskaffer Infokerk te onderhandel, maar geen finale ooreenkoms word aangegaan of aankope van rekenaartegnologie word gedoen voordat die ASM nie aan ABID die opdrag gee - sien 4.4.3.1 [2] hierbo – nie;
  2. gemeentes aan te moedig om die ID-nommers van hulle lidmate-met-adresse te bekom en om lidmate wat nog nie in hulle databasisse ingesleutel is nie, terugwerkend in te sleutel.
- 4.4.3.3 ABID gaan intussen voort met verdere ondersoek:**
1. Ander rugsteun-moontlikhede word nog ondersoek wat verdere kostebesparing kan meebring.
  2. Veranderde tegnologie. Vyftien maande is 'n "leeftyd" in die Informatietegnologie-wêreld. Nuwe verbeterde stelsels kan oor 'n jaar of wat beskikbaar wees.
- 4.4.4 Voorgestelde werking van die stelsel:-**
- 4.4.4.1** ABID maak gebruik van 'n diensverskaffer (tans Infokerk) wat die platform skep vir die opneem van data/lidmate in die stelsel en die implementering van 'n databasis by ABID waar gemeentes wat oor die tegnologie beskik, self die aanvrae/oorplasinge kan doen (via die internet).
- 4.4.4.2** Infokerk se Winkerk-program word nie as 'n vereiste gestel nie, maar dit vorm wel die basis waarop die gesentraliseerde program loop. Alle gemeentes van die NG Kerk se lidmaatbesonderhede van doop- en belydende lidmate uit die bestaande registers (plus hulle identiteitsnommer) word elektronies opgeneem in 'n sentrale databasis wat deur ABID bestuur (ontwikkel en in stand gehou) word.
- 4.4.4.3** Lidmate/lidmaatbesonderhede word vir hierdie doel verdeel in:
1. Lidmate-met-adresse, dit wil sê lidmate tans in die gemeente en bekend. Word almal ingevoer/opgeneem in sentrale databasis.
  2. Lidmate-sonder-adresse, dit wil sê lidmate wat tans nié meer in die gemeente is nie (sterftes, vertrek, kerk-/land verlaat), sonder dat lidmaatskap amptelik oorgeplaas is.

4.4.4.4 Invoer van Lidmate/lidmaatbesonderhede:

1. Gemeentes wat nie van Winkerk gebruikmaak nie - met 'n ander program werk of nie met 'n rekenaar werk nie - moet steeds hulle data (lidmaatbesonderhede) op 'n spesifieke wyse voorsien deur dit in te sleutel op of oor te trek in 'n gratis "meester-program" wat voorsien sal word en waaruit dié data "gelas" sal word met die res van die data uit ander gemeentes.
2. Dié "meester-program" vervul daarna geen verdere doel nie en ná sentralisering werk gemeentes gewoon voort met hul eie databasisse/handregisters soos tans. Dit is net met die aanvanklike "las" van gemeentes se data vanaf hulle programme/"meester-program", dat Infokerk hulle behulpsaam sal moet wees. Aan die "las" van die data is kostes verbonde, naamlik R200.00 per gemeente wat Winkerk of die "meester-program" gebruik. Gemeentes wat van ander programme gebruik maak en nié hulle data in die "meester-program" oor ingesleutel het of oorgedra het nie, betaal R400.00 om die data na Winkerk oor te dra en te toets plus die R200.00 vir die "las" van die data.
3. Gemeentes wat uitsluitlik handregisters gebruik, kan self hulle daata op die "meester-program" insleutel/ laat insleutel of Infokerk nader om hulle daarmee behulpsaam te wees teen 'n tarief wat hulle beding.

4.4.4.5 Elektroniese soektogte en -oorplasinge deur middel van geïnkriptreerde boodskappe:

1. Voorbeeld: Aanvraag van 'n lidmaatskapsertifikaat. Die Skriba van Gemeente A teken per wagwoord in op die stelsel (soos vir 'n aanlyn banktransaksie). Met die betrokke lidmaat se identiteitsnommer (soos 'n rekeningnommer) word 'n boodskap vanaf Gemeente A na ABID se databasis gestuur. ABID se databasis "herken" die lidmaat en stuur outomaties die versoek na die gemeente (Gemeente B) waar die betrokke lidmaat se lidmaatskap nog aangeteken is. Gemeente B bevestig (klik) dat die lidmaatskap na Gemeente A oorgeplaas kan word. ABID se databasis kry die antwoord en plaas die lidmaatskap oor na Gemeente A.
2. Gemeentes wat oor die nodige **tegnologie beskik**, maar nie met Winkerk werk nie, ontvang gratis 'n "meester-kommunikasieprogram" waarmee inligting/oorplasinge aangevra/nuwe data [dope, belydenisafleggings, sterfgevälle ens] aangestuur word.
3. Gemeentes wat nié oor die nodige **tegnologie beskik** nie en slegs met handregisters werk, sou van 'n lidmaat in die gemeente gebruik kon maak, op wie se rekenaar die "meester-kommunikasieprogram" gelaai kan word en waarmee inligting/oorplasinge aangevra/nuwe data [dope, belydenisafleggings, sterfgevälle ens] aangestuur word.
4. ABID bestuur alle uitsonderings, naamlik lidmate-sonder-adresse; data wat verkeerd ingevoer is en gemeentes hoegenaamd sonder die nodige tegnologie. Gemeentes sonder tegnologie [waar niemand in die gemeente met die elektroniese kommunikasie kan help nie] kommunikeer en doen alle aanvrae/oorplasinge by/deur middel van ABID (faks of briewe).

4.4.4.6 Deurlopende opdatering van data. Alle opdaterings (dope; belydenisaflegging; sterftes; bedankings; rektifikasies) word soos volg hanteer:

1. Gemeentes met die nodige toerusting: Maandeliks self afgesluit soos finansiële boeke en jaarliks gekontroleer met sertifisering deur die kerkraad se argiefkommissie wat aan die Ringsargiefkommissie sertifiseer dat alle opdaterings elektronies by die ABID databasis op datum is.
2. Gemeentes sonder die nodige elektroniese toerusting: Dieselfde as hierbo, met dié verskil dat die kerkraad se argiefkommissie die sertifisering doen uit die korrespondensie tussen die gemeente en ABID.

4.4.5 Vir die aandag van die Sinodale Diensraad Ondersteuningsdienste en germeentes

4.4.5.1 Die gemeentes neem met dank kennis dat die Algemene Sinode in beginsel die rekenarisering en sentralisering van lidmaatregisters goedgekeur het en besluit om heelhartig met die projek saam te werk.

4.4.5.2 Die SDO word versoek om die nodige reëlings te tref vir die invordering van gemeentes se jaarlikse tarief vir ABID se dienste ten opsigte van die sentralisering en rekenarisering van lidmaatregisters en die oorbetalings daarvan aan die Algemene Sinode.

4.4.5.3 Gemeentes word versoek om so spoedig moontlik seker te maak dat hulle lidmaatdatabasis volledig en korrek is (met identiteitsnommers), sodat die stelsel op 1 April 2009 in werking gestel kan word.

4.4.5.4 ATABID en GKABID word versoek om gemeentes op hoogte te hou van die vordering met die proses en om gemeentes van hulp te wees met die vereistes van 'n gemeentelike databasis.

4.5 Probleme met die Argiefgebou

4.5.1 Die vloer (Vlak 1) van die nuwe argiefgebou se Kluis 1 is so skeef dat sommige rakke nie meer kan skuif sonder om brute krag te gebruik nie. Dit was veronderstel om glad op wiele te kan rol. Ander rakke moet met meubels gekeer word om nie vanself afdraand te skuif nie. Dit is 'n baie ernstige probleem met groot implikasies vir ABID se dienslewering. Die ergste scenario is dat die groot kluis vir 'n paar maande ontruim sal moet word met die oog op die lê van 'n nuwe vloer – met alles wat dit impliseer vir ABID se dienslewering. Dit kan met baie groot kostes gepaard gaan.

4.5.2 Daar is ook steeds probleme met die beveiliging van Kluis 1. Die vertrek waar die lugreëling en brand-

bestrydingstoerusting staan, het geen sekuriteit nie en word steeds as 'n bouers-pakkamer gebruik. Dit is maklik om via hierdie vertrek toegang tot die kluis te kry. Die lugreëling in Kluis 1 (wat ook die vogtigheid in die kluis moet beheer) gee gereeld in. Hierdie faktore hou 'n ernstige bedreiging vir die ABID se effektiewe funksionering in.

4.5.3 In Kluis 2 word 'n vogprobleem ondervind wat muf op die argivalia laat groei. Die klammigheid slaan van buite deur die mure as gevolg van verstopte geute en water wat teen die binnekant van die spoumuur afloop.

4.5.4 Die Algemene Sinode het die eienaar van die gebou kennisgegee om voor of op 30 Junie 2008 die ondersoek na 'n werkbare en finale oplossing af te handel en die Algemene Sekretaris dienooreenkomstig in te lig.

4.6 Reglementwysigings

4.6.1 Opdrag [Algemene Sinode 2004, Besluiteregister F.2.4.3 Argief en Inligtingsdienste]

"Die Taakspan Argief lê hersiene "Riglyne: Argief- en Museumbeleid" aan die Taakspan Regte voor, waarna dit na die Algemene Diensgroep Leiers verwys word vir afhandeling."

4.6.2 Uitvoering:- Die Algemene Taakspan Regte het vir dr Hannes Theron aangewys om saam met ATABID die Reglement te hersien en die hersiende Reglement is deur die Algemene Sinode op 8 Junie 2007 goedgekeur.

4.6.3 Reëligns tov reglemente

4.6.3.1 Kennis word geneem dat die Algemene Sinode 2007 die vier reglemente vir die Argief en Bestuursinligtingsdienste van die NG Kerk ("Reglement vir die Algemene Sinodale Taakspan vir Argief en Bestuursinligtingsdienste (ATABID)"; "Reglement vir die hantering van Argief- en Museummateriaal"; "Reglement vir die Direkteur-Argivaris van die NG Kerk" en "Reglement vir die hantering van registers") goedgekeur het.

4.6.3.2 Die bestaande Argief-reglemente word in hul geheel met hierdie nuwe vierledige reglement (Reglemente vir Argief en Bestuursinligtingsdienste van die NG Kerk) vervang.

4.6.3.3 Hierdie Reglement word in die Kerkorde en Bepalinge van die Noordelike Sinode van 2008 opgeneem, alhoewel dit reeds in die Algemene Sinode se Kerkorde (met Reglemente) van 2007 opgeneem is.

4.6.3.4 Die SDO (Taakspan Regte) word versoek om alle bestaande verwysings na vorige Argiefreglemente in die Sinode se Kerkorde te wysig na die spesifieke nommer van die vier reglemente.

5. PERSONEEL

5.1 ABID se agt personeellede is sedert 01.06.2006 vir diens by die Algemene Sinode oorgeplaas.

5.2 ABID is bevoorreg om kundige personeel met baie jare se ervaring te hê: Direkteur-Argivaris: Dr Johan Froneman (sedert 1994); Assistent-direkteur: Mev Dienkie Froneman (sedert 1995); Hoof-Argivaris: Mev Marlene Schoeman (Termynpos vanaf 01.11.2006 tot 06.04.2013); Senior Argivaris: Mev Alta Vrey (sedert 2004); Argivaris: Susan Marais (sedert 1983); Twee Argiefbeamptes: Angeline Brooks (sedert 1998) en Marsha Conning (Sedert 2004) en die Algemene Dienswerker: Julia Daniels (sedert 2006).

5.3 ABID is groot dank verskuldig aan al die personeel veral vir die reuse werk rondom die oprig van die nuwe argiefgebou, die trek na die nuwe gebou op die terrein van die Kweekskool te Stellenbosch, die integrering van die twee Kerkargiewe, die ontwikkeling en bestuur van die reuse databasis en die voortgesette goeie diens aan so 'n groot deel van die NG Kerk.

**VERTEENWOORDIGER NOORDELIKE SINODE
DS CASSIE CARSTENS**

**DIREKTEUR-ARGIVARIS
DR JOHAN FRONEMAN**

AFKORTINGS

ASM Algemene Sinode Moderamen

ABID Argief en Bestuursinligtingsdiens. Dit verwys na die Argief. ABID word dus in die plek van "Argief" gebruik, aangesien ABID veel meer as 'n bewaarplek is.

ATABID Algemene Taakspan Argief en Bestuursinligtingsdienste.

DISA Digital Imaging South Africa

GISA Genealogiese Instituut van Suid-Afrika

GSU Genealogical Society of Utha, Salt Lake City

SKA Sinodale Kommissie vir die Argief

SKABID Sinodale Kommissie vir Argief en Bestuursinligtingsdienste

